

ГРОМАДЯНСЬКЕ СУСПІЛЬСТВО ТА ГОЛОВНИЙ ВИКЛИК ЧАСУ: ПРОТИДІЯ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Соколовський В.В.,

студент 4 курсу БП-2-19

Інституту права та сучасних технологій

Науковий керівник : к.ю.н., доцент

кафедри приватного та публічного права **Кипич І.В.**

Київський національний університет технологій та дизайну,

м. Київ, Україна

Стаття присвячена аналізу правових аспектів в сучасному світі при реалізації правових норм євроінтеграції в Україні, а також формулюванню висновків і пропозицій для вдосконалення українського законодавства при євроінтеграції.

Ключові слова: євроінтеграція, корупція, антикорупція, ЄС, суди, антикорупційні закони, дослідження.

Постановка проблеми. Україна спрямована до Європейського Союзу, та це зумовлено підвищенням українських правових стандартів до стандартів ЄС, а головною проблемою України на цьому шляху є корупція. Європейська інтеграція – це шлях модернізації права, імплементація норм права ЄС у національній системі права. Визначено, що європейська інтеграція – це вдосконалення як національного законодавства, так і правореалізаційної діяльності публічної адміністрації. У таких умовах необхідною є перебудова внутрішньої політики держави на основі здійснення адміністративних реформ. Однак зазначене реалізувати практично неможливо через системний вплив корупції на всі державотворчі процеси, учасників прийняття соціально-важливих рішень і самих громадян [4, с. 3].

За сучасною термінологією корупція — це підкупність, продажність посадових осіб, громадських діячів [2, с. 127]. А за радянських часів енциклопедичне трактування корупції зводилося до однозначного визначення її тільки як злочину, що проявляється у прямому використанні посадовою особою прав, наданих їй відповідно до посади, з метою збагачення [3, с. 523]. Основним антикорупційним нормативно-правовим актом в Україні був Закон України «Про запобігання і протидії корупції», який визначав основні засади запобігання та протидії корупції в приватних і публічних сферах суспільних відносин. Вчені, котрі здійснюють порівняльний аналіз державних механізмів боротьби із корупцією в Україні та за кордоном, наголошують, що необхідність використання та врахування зарубіжного досвіду у сфері боротьби з корупцією в системі державного управління нашої країни зумовлюється ще й тим, що основні закони функціонування чиновницького апарату — універсальні і, як свідчить практика, багато в чому не залежать від національної специфіки. Враховуючи викладене, з метою зниження загального рівня корупції в Україні необхідно привести національне антикорупційне законодавство у відповідність з міжнародно-правовими стандартами на основі наукової розробки способів імплементації положень міжнародних документів [9, с. 117]. Адже неможливо заперечувати позицію П. Рабіновича, що саме предмет дослідження «веде» за собою дослідницький метод, визначає межі його застосовуваності, придатності; необхідності встановлення єдиної істини, вірогідність якої можна довести й перевірити за допомогою певного об'єктивного критерію (із застереженням щодо відносності можливості існування «єдиної істини»); неодмінним показником прийнятності, евристичності певного концептуального підходу та дослідницького методу є їхня спроможність наближувати, призводити до розкриття соціальної сутності явища, що вивчається, а не до її приховування [6].

Погодимось із В.А. Дем'янчуком у тому, що після створення для протидії корупційним злочинам в Україні Національного агентства з питань

запобігання корупції, Агентства з розшуку та менеджменту активів, Національного антикорупційного бюро України, Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Вищого антикорупційного суду України тощо, такі органи як Служба безпеки України чи Міністерство внутрішніх справ України не повинні мати повноваження у сфері протидії корупції [5, с. 98]. Одним із головнішими передумовами виникнення корупції є кризове становище різних галузей економіки України, непослідовне, незавершене і повільне її реформування та системна корупція в країні. Основні причини корупції в Україні можна поділити на три групи: політичні, економічні, соціально-психологічні. Вдруге, як зазначає С. М. Будатаров, що будь-яке корупційне правопорушення припускає наявність, так би мовити, «корупційного мотиву» і «корупційної мети». Мотивом корупційної поведінки представника влади є бажання задовольнити свої потреби і (або) інтереси інших осіб за рахунок інтересів суспільства. Під корупційною метою ми розуміємо прагнення представника влади отримати майнову або немайнову вигоду для себе і (або) інших осіб на шкоду інтересам суспільства [5, с. 109]. Запобігання корупційній злочинності, на думку О. Шевченка, співвідноситься як ціле і частина, а тому остання розуміється ним як окремий напрям протидії корупції з усунення та нейтралізації детермінант корупційної злочинності за допомогою комплексу спеціальних засобів впливу на суспільні відносини з метою їхнього приведення у відповідність до чинного законодавства.

За І. Богатирьовим, корупція є основною ознакою організованої злочинності [7, с. 106].

Як зазначає О. Кваша, «корупція і організована злочинність мають соціальну сутність, яка проявляється в тому, що обидва ці явища: мають соціальну обумовленість і свою ціну, яку платить суспільство в результаті корупційної та організованої злочинної діяльності; здійснюють істотний вплив на всі соціальні процеси; мають власні історичні джерела; набули глобального характеру; мають економічні, політичні, правові, психологічні і моральні чинники; мають властивість пристосовуватись до соціальних реалій

і здатність до самовідтворення та уникнення соціального контролю і кримінального переслідування» [8, с. 338].

З'ясовано, що основними видами корупції, що наразі завдають найбільшої шкоди суспільству та є першочерговими об'єктами протидії, є: політична корупція, корупція в судах та правоохоронних органах, корупція в освіті. Спільне запобігання корупції – одне з основних завдань ЄС та його інституцій, а тому для потенційних учасників Союзу вкрай актуальним є активна боротьба з усіма проявами корупції, використання всіх 3 можливих ресурсів, а також залучення до цього процесу максимально широкого кола учасників. Намагання України бути повноцінним членом ЄС датуються початком проголошення її незалежною, адже підписання Угоди про асоціацію не гарантує вступу України до ЄС. У країні досі не вирішена низка проблемних питань майже в усіх сферах, що гальмує імплементацію суспільних й економічних цінностей ЄС. Ефективний контроль за державними службовцями здійснюється у Великобританії. У британському праві корупція визначена досить вузько: хабарництво або отримання винагороди чи іншого доходу в обмін на сприятливе рішення. У країні існують досить давні найдавніші традиції протидії корупції [9, с. 116].

Висновки.

Отже, при дослідженні механізмів подолання корупції в Україні з урахуванням європейського досвіду на сучасному етапі державотворення необхідно зазначити, що вкрай необхідно доповнити антикорупційне законодавство новими механізмами та законами, які вдало працюють у ЄС. Визначено, що корупція є негативним феноменом, що масово пронизує всі сфери громадського та державного секторів значної кількості держав у всьому світу. Стан виконання зобов'язань України щодо запобігання та протидії корупції в державі схарактеризовано як незадовільний, що обумовлюється насамперед відсутністю стратегічного планування в цій сфері

Список використаних джерел:

1. Дем'янчук В. А. Шляхи удосконалення рівня взаємодії між суб'єктами запобігання та протидії корупції в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2018. № 1. С. 97-102.
2. Словник юридичних термінів / Ф. Андерш, В. Винник, А. Красницька та ін. К.: Юрінком, 1994. 320 с.
3. Большая советская энциклопедия: / гл. ред. А.М. Прохоров.: [в 30-ти т.]. М.: Советская энциклопедия, 1973. Т. 12. 613 с.
4. Приходько Андрій Анатолійович // Дисертація Адміністративно-правове забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні за умов євроінтеграції // УДК 342.951:351.82 // URL: <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/science/rada/auto/33/a3.pdf>
5. Будатаров С. М. Понятие коррупции в российском законодательстве и юридической литературе / С. М. Будатаров. *Вестник Томского государственного университета*. 2012. № 359 (июнь). С. 106–110.
6. Рабінович П. Наука філософії права: до характеристики предмета й методології. Рута. 2003. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/8496/05-Rabinovych.pdf?sequence=1>
7. Богатирьов І. Г. Кримінологія: навч. посібник. Київ: ВД Дакор, 2016. 140 с.
8. Кваша О. О. Корупція та організована злочинність: обґрунтування взаємозв'язку. *Правова держава: Щорічник наукових праць*. 2010. Вип. 21. С. 335–342. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/36861/46-Kvasha.pdf>
9. Чемерис І.В. Зарубіжний досвід протидії корупції в системі державного управління. *Стратегічні пріоритети*. 2009. № 3 (12). С. 110–118.

The article is devoted to the analysis of legal aspects in the modern world in the implementation of legal norms of European integration in Ukraine, as well as to the formulation of conclusions and proposals for the improvement of Ukrainian legislation during European integration.

Key words: European integration, corruption, anti-corruption, EU, courts, anti-corruption laws, research.